

The background features a repeating pattern of circular medallions and butterflies. The medallions contain various scenes, including a group of people in a room, a figure in a boat, and a figure in a landscape. The butterflies are stylized and scattered throughout the page.

Rozdział III. KRÓLOWIE NIDERLANDÓW

WILHELM I	84
WILHELM II	90
WILHELM III	95
WILHELMINA	99
JULIANA	102
BEATRYCZE	107
WILHELM ALEKSANDER	112

WILHELM I

Król Niderlandów
1815-1840

Ojciec: WILHELM V | s. 64

Matka: WILHELMINA PRUSKA | s. 66

Rodzeństwo: BIOGR. WILHELMA V

*

Urodził się 24 sierpnia 1772 w pałacu Huis ten Bosch pod Hagą i na chrzcie otrzymał imiona WILHELM FRYDERYK. W 1790 objął urząd gubernatora Bredy i uzyskał stopień generała piechoty holenderskiej, jednak 18 stycznia 1795 po wkroczeniu do Niderlandów armii francuskiej wraz z rodziną udał się na wygnanie. W 1802 ojciec przekazał mu księstwo Fuldy, hrabstwo Corvey, miasto Dortmund oraz opactwa Weingarten, Hofen, Sankt-Gerold, Dietkirchen i Benden, a po śmierci Wilhelma V 9 kwietnia 1806 został księciem Oranii (Orange, tytularnym), księciem von Nassau-Dillenburg etc., hrabią von Spiegelberg oraz dziedzicznym stadhouderem i wodzem naczelnym sił zbrojnych Holandii, Zelandii, Utrechtu, Geldrii, Overijssel, Fryzji, Groningen i Drenthe (pod imieniem WILHELMA VI, tytularnie). W tym samym roku, po utworzeniu przez Napoleona I Związku Reńskiego oraz Wielkiego Księstwa Bergu, utracił swoje niemieckie posiadłości. W latach 1806–07 służył w randze generała w armii pruskiej, a w 1809 został feldmarszałkiem lejtnantem armii austriackiej. 26 listopada 1813 otrzymał częściowy zwrot ziem księstwa Nassau-Dillenburg, a 14 lipca 1814 odzyskał pozostałą część ojcowizny. 1 sierpnia 1814 uzyskał urząd generalnego gubernatora Południowych Niderlandów, 2 grudnia 1814 w Amsterdamie ogłoszono go suwerennym księciem Niderlandów, a 16 marca 1815 został proklamowany królem Niderlandów; jego uroczysta intronizacja miała miejsce 21 września w Brukseli. 9 czerwca 1815 zrzekł się księstwa Nassau-Dillenburg, otrzymując w zamian Luksemburg wraz z tytułem wielkiego księcia, zaś w 1819 sprzedał Spiegelberg

królowi Hanoweru. W wyniku rewolucji belgijskiej 18 listopada 1830 z Niderlandów wyodrębniło się suwerenne Królestwo Belgii (zob. Rozdział IV), którego niepodległość uznał dopiero w 1839.

Abdykował na rzecz starszego syna 7 października 1840 w pałacu Het Loo koło Apeldoorn, po czym wyjechał do Berlina; posługiwał się odtąd tytułem hrabiego von Nassau. Zmarł 12 grudnia 1843 w Pałacu Niderlandzkim na Unter den Linden 36 w Berlinie. Jego zwłoki przewieziono do Delft i złożono w nekropolii Domu Oranżo-Nassau w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk.

Małżonki Wilhelma I:

1. Poślubiona 1 października 1791 w Białej Sali zamku królewskiego w Berlinie:

WILHELMINA PRUSKA

Była córką Fryderyka Wilhelma II, króla Prus z dynastii Hohenzollernów, i jego pierwszej żony Elżbiety, córki Karola I, księcia Brunszwiku. Na świat przyszła 18 listopada 1774 w rezydencji Eckhause (Dom Narozny) Nowego Rynku i Schwerdtfegerstraße w Poczdamie i otrzymała imiona FRYDERYKA LUDWIKA WILHELMINA. Zmarła 12 października 1837 w pałacu Noordeinde (dawny Oude Hof) w Hadze i została pochowana w Nowej Krypcie pod chórem kościoła Nieuwe Kerk w Delft.

2. Poślubiona już po jego abdykacji 17 lutego 1841 w pałacu księcia pruskiego Albrechta na Wilhelmstraße 102 w Berlinie (związek morganatyczny):

HENRYKA D'OULTREMONT

Była córką Ferdynanda, hrabiego d'Oultremont de Wégimont, i jego żony Joanny Zuzanny, córki wiceadmirała Andrzeja Hartsincka. Urodziła się 28 lutego 1792 w Maastricht i została nazwana imionami HENRYKA ADRIANNA LUDWIKA FLORA. Od 1817 pełniła godność damy dworu królowej Wilhelminy. Po ślubie z Wilhelmem posługiwała się tytułem hrabiny von Nassau. Zmarła 26 października 1864 w zamku Rahe nieopodal Akwizgranu i została pochowana w krypcie rodzinnej hrabiów d'Oultremont w parku zamkowym w Wégimont.

Potomstwo Wilhelma :

Dzieci z pierwszego małżeństwa (1–6):

- 1 WILHELM II | s. 90
- 2 MARTWY SYN. Na świat przyszedł 18 sierpnia 1795 w pałacu Hampton Court pod Londynem.
- 3 WILHELM FRYDERYK KAROL. Urodził się 28 lutego 1797 na zamku królewskim w Berlinie. Od 1815 zasiadał w holenderskiej Radzie Stanu, w 1816 został wybrany wielkim mistrzem Wolnomularzy Wielkiego Wschodu Holandii, a w latach 1826–1829 był komisarzem generalnym (ministrem wojny) Królestwa Niderlandów. W 1829 uzyskał nominację na admirała floty holenderskiej. W tym samym roku zaproponowano mu objęcie tronu greckiego, odmówił jednak. W 1840 awansował do stopnia feldmarszałka armii holenderskiej, w 1849 został generalnym inspektorem sił zbrojnych Królestwa Niderlandów, a w roku następnym Wilhelm II powierzył mu urząd gubernatora Wielkiego Księstwa Luksemburga. W 1862 zrezygnował z fotela w Radzie Stanu, a w 1868 ustąpił ze stanowiska głównodowodzącego. W 1879 złożył urząd gubernatora Luksemburga i wycofał się z życia publicznego. Zmarł 8 września 1881 w rezydencji De Paauw w Wassenaar i spoczął w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

Żoną Fryderyka została poślubiona 21 maja 1825 w zamku królewskim w Berlinie:

LUDWIKA AUGUSTA WILHELMINA AMALIA PRUSKA, córka Fryderyka Wilhelma III, króla Prus z dynastii Hohenzollernów, i jego pierwszej żony Ludwiki, córki Karola, wielkiego księcia meklemburskiego na Strelitz; jej młodszy brat Albrecht poślubił w późniejszym czasie księżniczkę holenderską Mariannę, córkę Wilhelma I. Urodziła się 1 lutego 1808 na zamku w Królewcu (obecnie Kaliningrad), zmarła 6 grudnia 1870 w pałacu De Paauw w Waasenaar i została pochowana w Nowej Krypcie pod chórem kościoła Nieuwe Kerk w Delft.

Potomstwo Fryderyka (A–D):

- A WILHELMINA FRYDERYKA ALEKSANDRYNA ANNA LUDWIKA.
Urodziła się 5 sierpnia 1820 w pałacu Korte Voorhout w Ha-

dze. 19 czerwca 1850 w kościele św. Mikołaja (Storkyrkan) w Sztokholmie poślubiła Karola Ludwika Eugeniusza Szwedzkiego, księcia Skanii, następcę tronu (kronprinsa) Szwecji i Norwegii (1844), wicekróla Norwegii (1856), regenta Szwecji (1857), króla Szwecji (Karol XV) i Norwegii (Karol IV) (1859) (ur. Sztokholm 3.05.1826, zm. pałac Malmö 18.09.1872), syna Oskara I, króla Szwecji i Norwegii z dynastii Bernadotte, oraz jego żony Józefiny, córki Eugeniusza de Beauharnais, księcia von Leuchtenberg (brata Hortensji, królowej Holandii, zob. biogr. Ludwika I, s. 75); mieli dwoje dzieci. 3 maja 1860 w kościele św. Mikołaja (Storkyrkan) w Sztokholmie Ludwika została ukoronowana na królową małżonkę Szwecji, a 5 sierpnia 1860 w katedrze Nidaros w Trondheim miała miejsce jej sakra na królową małżonkę Norwegii. Zmarła 30 marca 1871 w sztokholmskim zamku królewskim i spoczęła w kościele na wyspie Riddarholmen (Riddarholmskyrkan) w Sztokholmie.

- B WILHELM FRYDERYK MIKOŁAJ KAROL. Urodził się 6 lipca 1833 w pałacu Korte Voorhout w Hadze, gdzie zmarł 1 listopada 1834. Został pochowany w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.
- C WILHELM FRYDERYK MIKOŁAJ ALBERT. Urodził się on 22 sierpnia 1836 w pałacu Korte Voorhout w Hadze i tam również zmarł 23 stycznia 1846. Został pochowany w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.
- D WILHELMINA FRYDERYKA ANNA ELŻBIETA MARIA. Urodziła się 5 lipca 1841 w pałacu De Paauw w Hadze. Jej mężem został poślubiony 18 lipca 1871 w tejże rezydencji (ślub cywilny) i tego samego dnia w Dorpskerk w Wassenaar (ceremonia kościelny) Wilhelm Adolf Maksymilian Karol, 5. książę zu Wied (1864) (ur. Neuwied 22.08.1845, zm. zamek Monrepos koło Neuwied 22.10.1907), syn Hermana, 4. księcia zu Wied, i jego żony Marii, rodzonej siostry Adolfa I, wielkiego księcia Luksemburga (zob. Rozdział IV); owocem tego małżeństwa było sześcioro dzieci. Zmarła 22 czerwca 1910 w zamku Monrepos koło Neuwied i spoczęła u boku męża na cmentarzu rodzinnym przy zamku Monrepos.

- 4 WILHELMINA FRYDERYKA LUDWIKA PAULINA SZARLOTTA. Urodziła się 1 marca 1800 w pałacu swojego ojca na Unter den Linden 36 w Berlinie (zwanym Pałacem Niderlandzkim), a zmarła 22 grudnia 1806 w Bad Freienwalde w Brandenburgii. Została pochowana w katedrze w Berlinie. Jej zapomniany grobowiec odnaleziono w 1911, a prochy księżniczki przeniesiono do Nowej Krypty pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.
- 5 MARTWE DZIECKO. Urodziło się 30 sierpnia 1806 w Pałacu Niderlandzkim na Unter den Linden 36 w Berlinie i najprawdopodobniej zostało pochowane w katedrze berlińskiej.
- 6 WILHELMINA FRYDERYKA LUDWIKA SZARLOTTA MARIANNA. Urodziła się 9 maja 1810 w Pałacu Niderlandzkim na Unter den Linden 36 w Berlinie, zaś 14 września 1830 w pałacu Noordeinde w Hadze poślubiła Fryderyka Henryka Albrechta, księcia pruskiego, generała feldmarszałka armii pruskiej (ur. Królewiec 4.10.1809, zm. Berlin 14.10.1872), syna Fryderyka Wilhelma III, króla Prus z dynastii Hohenzollernów, oraz jego żony Ludwiki, córki Karola, wielkiego księcia meklemburskiego na Strelitz; siostra Albrechta, Ludwika, poślubiła starszego brata Marianny, księcia holenderskiego Fryderyka. Marianna i Albrecht mieli pięcioro dzieci. Księżna dochowała się także pozamałżeńskiego syna ze związku z masztalerzem Janem van Rossum (ur. 1808, zm. 1872). Rozwód Marianny i Albrechta orzeczono 28 marca 1849 w Berlinie i ponownie 31 sierpnia tego roku w Hadze na podstawie zdrady małżeńskiej księżnej. Zmarła 29 maja 1883 w zamku Reinhartshausen koło Erbach i spoczęła u boku van Rossuma na cmentarzu w Erbach.

WILHELM II

Król Niderlandów
1840-1849

Ojciec: WILHELM I | s. 84

Matka: WILHELMINA PRUSKA | s. 86

Rodzeństwo: BIOGR. WILHELMA I

*

Urodził się 6 grudnia 1792 w pałacu Noordeinde w Hadze i otrzymał imiona WILHELM FRYDERYK JERZY LUDWIK. W latach 1811–13 służył w randze podpułkownika w armii brytyjskiej w Hiszpanii. 2 grudnia 1813 został następcą tronu Księstwa Niderlandów, a 22 grudnia uzyskał stopień generała holenderskiej piechoty. Od 1814 pełnił urząd komisarza generalnego (ministra wojny) oraz generalnego inspektora sił zbrojnych Niderlandów. Po wstąpieniu ojca na tron, 16 marca 1815 został kreowany księciem Oranii (Orange/Oranje), który to tytuł przysługuje odtąd następcom holenderskiego tronu; w tym samym roku zasiadł w Radzie Stanu. W 1817 zrezygnował z funkcji ministra wojny oraz generalnego inspektora sił zbrojnych. W 1829 objął stanowisko przewodniczącego Rady Ministrów (premiera), które jednak złożył w roku następnym. Od 1830 był wodzem naczelnym holenderskich sił zbrojnych, a rok później awansował do rangi feldmarszałka. W 1839 zrezygnował ze stanowiska głównodowodzącego, a po abdykacji ojca 7 października 1840 został królem Niderlandów oraz wielkim księciem Luksemburga; intronizacja Wilhelma II miała miejsce 28 listopada 1840 w amsterdamskim kościele Nieuwe Kerk.

Zmarł nagle 17 marca 1849 w swoim pałacu (obecnie ratusz miejski) w Tilburgu i został pochowany w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

Małżonka Wilhelma II:

Poślubiona 21 lutego 1816 w cerkwi Pałacu Zimowego w Sankt Petersburgu:

ANNA PAWŁOWNA

Była ona córką Pawła I, cesarza rosyjskiego z dynastii Romanow-Holstein-Gottorp (bocznej linii Oldenburgów), oraz jego drugiej żony Marii Fiodorownej, urodzonej jako Zofia, księżniczka wirtemberska, córka Fryderyka Eugeniusza, księcia Wirtembergii. Na świat przyszła 7 [18] stycznia 1795 w pałacu w Gaczinie pod Sankt Petersburgiem, a zmarła 1 marca 1865 w willi Huis Buitenrust w Hadze i spoczęła w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

Potomstwo Wilhelma II (1–5):

- 1 WILHELM III | s. 95
- 2 WILHELM ALEKSANDER FRYDERYK KONSTANTYN MIKOŁAJ MICHAŁ. Urodził się on 2 sierpnia 1818 w pałacu Soestdijk koło Utrechtu. Poświęcił się karierze wojskowej; w 1828 został pułkownikiem (lejtnantem) piechoty Królestwa Niderlandów, a w 1840 otrzymał stanowisko generalnego inspektora kawalerii oraz awans do rangi generała lejtnanta. Zmarł na gruźlicę 20 lutego 1848 w Funchal na Maderze (wedle niektórych źródeł stało się to w Mantui) i spoczął w nekropolii holenderskiej rodziny królewskiej w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft. Nie założył rodziny.
- 3 WILHELM FRYDERYK HENRYK. Bliskim związkom z morzem zawdzięczał przydomek Żeglarza, nawiązujący do jego słynnego imiennika, portugalskiego księcia z XV w. Urodził się 13 czerwca 1820 w pałacu Soestdijk koło Utrechtu. Od młodości służył w marynarce holenderskiej: w 1836 został podporucznikiem, w 1840 kapitanem, w 1851 kontradmirałem, a w 1852 wiceadmirałem. 5 lutego 1850 otrzymał stanowisko gubernatora Luksemburga, zaś karierę wojskową uwieńczył awansem na pełnego admirała i feldmarszałka holenderskiej armii (1879). Zmarł 13 stycznia 1879 w zamku Walferdange w Luksemburgu i został pochowany w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

Małżonki Henryka:

1. Poślubiona 19 maja 1853 w Pałacu Wielkksiążęcym w Weimarze:

A M A L I A M A R I A D A G L O R I A A U G U S T A V O N S A C H S E N - W E I M A R - E I S E N A C H, córka Karola Bernarda, księcia saskiego na Weimarze-Eisenach (von Sachsen-Weimar-Eisenach) z ernestyńskiej linii dynastii Wettynów, i jego żony Idy, córki Jerzego I, księcia saskiego na Meiningen (von Sachsen-Meiningen). Urodziła się 20 maja 1830 w pałacu na St. Pieter's Nieuwstraat 5 w Gandawie, zmarła natomiast 1 maja 1872 w zamku Walferdange w Luksemburgu i została pochowana w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

2. Poślubiona 24 sierpnia 1878 w Nowym Pałacu (Neues Palais) w Poczdamie:

M A R I A E L Ź B I E T A L U D W I K A F R Y D E R Y K A P R U S K A, córka Karola, księcia pruskiego z dynastii Hohenzollernów, i jego żony Marii, córki Karola Fryderyka, wielkiego księcia saskiego na Weimarze-Eisenach. Urodziła się 14 września 1855 w Pałacu Marmurowym (Marmorpalais) pod Poczdamem. Po śmierci Henryka 6 maja 1885 w zamku królewskim w Berlinie wyszła za mąż za A l b e r t a Henryka Józefa Karola Wiktora Jerzego Fryderyka, księcia sasko-altenburskiego (von Sachsen-Altenburg) (ur. Monachium 14.04.1843, zm. Serrahn 22.05.1902), syna Edwarda, księcia saskiego na Altenburgu, potomka ernestyńskiej linii dynastii Wettynów, i jego żony Ludwiki Karoliny, córki Henryka XIX, księcia Reuß zu Greiz; mieli dwie córki. Maria zmarła w położu 20 czerwca 1888 w zamku Albrechtsberg koło Drezna i spoczęła w kryptach książęcych w Altenburgu. Wdowiec ożenił się w 1891 z Heleną von Mecklenburg-Strelitz.

4 W I L H E L M A L E K S A N D E R F R Y D E R Y K E R N E S T K A Z I M I E R Z. Urodził się 21 maja 1822 w pałacu Soestdijk pod Utrechtem. Cierpiał na wodogłowie, zmarł 22 października 1822 w pałacu swojego ojca na Koningsplein w Brukseli. Znalazł spoczynek w kościele protestanckim w Brukseli, skąd w 1860 jego prochy przewieziono do Delft i złożono w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk.

- 5 WILHELMINA MARIA Z O F I A LUDWIKA. Urodziła się 8 kwietnia 1824 w pałacu Lange Voorhout w Hadze, a 8 października 1842 w heskim pałacu Kneuterdijk poślubiła K a r o l a A l e k - s a n d r a Augusta Jana, księcia następcę (erbprinca) saskiego na Weimarze-Eisenach (von Sachsen-Weimar-Eisenach) (1828), wielkiego księcia saskiego na Weimarze-Eisenach (1853), feldmarszałka armii pruskiej (ur. Weimar 24.06.1818, zm. tamże 5.01.1901), syna Karola Fryderyka, wielkiego księcia saskiego na Weimarze-Eisenach, potomka ernestyńskiej linii dynastii Wettynów, oraz jego żony Marii Pawłownej, córki Pawła I, cesarza Rosji; dochowali się czworga dzieci. Od akcesji bratanicy (23.09.1890) Zofia była przypuszczalną następczynią holenderskiego tronu. Zmarła 23 marca 1897 na zamku w Weimarze i została pochowana w krypcie książęcej w podziemiach kościoła zamkowego.

WILHELM III

Król Niderlandów
1849-1890

Ojciec: WILHELM II | s. 90

Matka: ANNA PAWŁOWNA | s. 92

Rodzeństwo: BIOGR. WILHELMA II

*

Urodził się 19 lutego 1817 w pałacu swego ojca na Straat van de Raad Brabant w Brukseli i na chrzcie otrzymał imiona WILHELM ALEKSANDER PAWEŁ FRYDERYK LUDWIK. W 1828 otrzymał stopień pułkownika piechoty holenderskiej, a od 1838 zasiadał w Radzie Stanu Królestwa Niderlandów. Po akcesji ojca 7 października 1840 został księciem Oranii (Orange/Oranje) – następcą tronu Niderlandów, w tym samym roku awansował do stopnia generała lejtnanta piechoty. Po śmierci Wilhelma II 17 marca 1849 został królem Niderlandów i wielkim księciem Luksemburga, zaś intronizacja odbyła się 12 maja 1849 w Nieuwe Kerk w Amsterdamie.

Zmarł 23 listopada 1890 w pałacu Het Loo koło Apeldoorn i został pochowany w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

Małżonki Wilhelma III:

1. Poślubiona 18 czerwca 1839 w Sali Marmurowej zamku królewskiego w Stuttgarcie:

ZOFIA WIRTEMBERSKA

Była jego siostrą cioteczną, córką Wilhelma I, króla Wirtembergii, i jego drugiej żony Katarzyny Pawłownej, córki Pawła I, cesarza Rosji. Urodziła się 17 czerwca 1818 w Nowym Pałacu w Stuttgarcie i na chrzcie otrzymała imiona ZOFIA FRYDERYKA MATYLDA. 25 grudnia 1855 w Hadze orzeczono formalną separację pary królewskiej, fakt ten został jednak utrzymany w tajemnicy przed opinią publiczną. Zofia zmarła 3 czerwca 1877 w pałacu Huis ten Bosch pod Hagą i została pochowana w Nowej Krypcie w podziemiach Nieuwe Kerk w Delft.

2. Poślubiona 7 stycznia 1879 w zamku Arolsen (ślub cywilny miał miejsce w apartamentach księżnej Heleny, matki panny młodej, a ślub kościelny w kaplicy zamkowej):

EMMA VON WALDECK-PYRMONT

Była ona córką Jerzego III Wiktora, księcia von Waldeck und Pyrmont, i jego pierwszej żony Heleny, córki Wilhelma, księcia von Nassau, przyrodniej siostry Adolfa I, wielkiego księcia Luksemburga (zob. Rozdział V). Na świat przyszła 2 sierpnia 1858 w zamku Arolsen i otrzymała imiona ADELAJDA EMMA WILHELMINA TERESA. Między 14 a 23 listopada 1890 sprawowała regencję w imieniu chorego męża (zaprzysiężona 20 listopada 1890 w Hadze), zaś po jego śmierci 23 listopada tegoż roku objęła regencję na czas małoletniości jedynej córki (zaprzysiężona 8 grudnia 1890 w Hadze); funkcję regentki pełniła do 31 sierpnia 1898. Zmarła 20 marca 1934 w pałacu Lange Voorhout w Hadze i spoczęła w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

Potomstwo Wilhelma III:

Synowie z pierwszego małżeństwa (1–3):

- 1 WILHELM MIKOŁAJ ALEKSANDER FRYDERYK KAROL HENRYK. Urodził się 4 września 1840 w pałacu przy Placu Plein w Hadze. Od wstąpienia ojca na tron Niderlandów 17 marca 1849 przysługiwał mu tytuł księcia Oranii (Orange/Oranje). W 1853 został porucznikiem kawalerii holenderskiej, 13 marca 1861 objął urząd inspektora kawalerii i żandarmerii wojskowej, zaś 4 września tego roku wszedł w skład Rady Stanu. Karierę wojskową uwieńczył awansem na generała piechoty i wiceadmirała marynarki (18.02.1863). 20 stycznia 1877 złożył wszystkie piastowane godności i wyjechał do Paryża. Zmarł na tyfus 11 czerwca 1879 w swoim apartamencie na Rue Auber 19. Ciało księcia przewieziono do Niderlandów i złożono w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft. Nie założył rodziny.
- 2 WILHELM FRYDERYK MAURYCY ALEKSANDER HENRYK KAROL. Urodził się 15 września 1843 w pałacu przy Placu Plein w Hadze, a zmarł na zapalenie opon mózgowych 4 czerwca 1850 w pałacu Noordeinde w Hadze. Spoczął w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

3 WILHELM ALEKSANDER KAROL HENRYK FRYDERYK. Urodził się 25 sierpnia 1851 w pałacu Noordeinde w Hadze. W 1861 został podporucznikiem kawalerii holenderskiej, a w 1867 porucznikiem artylerii oraz podporucznikiem marynarki, zaś w 1877 otrzymał stanowisko generała majora w Sztapie Generalnym oraz honorowy stopień kontradmirała. Po bezpotomnej śmierci starszego brata Wilhelma 11 czerwca 1879 został księciem Oranii – następcą tronu Niderlandów, a od 1882 piastował ponadto urząd wielkiego mistrza Wolnomularzy Wielkiego Wschodu Holandii, należący wcześniej do jego stryjecznego dziada Fryderyka (zob. biogr. Wilhelma I, s. 87). Zmarł na tyfus 21 czerwca 1884 w swojej rezydencji na Kneuterdijk 6 w Hadze i spoczął w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft. Bezzenny i bezpotomny.

Córka z drugiego małżeństwa:

WILHELMINA | s. 99

*

Na Wilhelmie III wygasła po mieczu ottońska linia dynastii Nassau (TABLICA I). W Niderlandach jego sukcesorką została córka – jedyny żyjący potomek zmarłego, natomiast w Luksemburgu, gdzie prawo salickie wykluczało dziedziczenie w linii żeńskiej, tron przypadł dalekiemu kuzynowi zmarłego, Adolfowi, księciu von Nassau z linii walramskiej (zob. Rozdział IV).

WILHELMINA

Królowa Niderlandów
1890-1948

Ojciec: WILHELM III | s. 95

Matka: EMMA VON WALDECK-PYRMONT | s. 97

Bracia przyrodni: BIOGR. WILHELMA III

*

Urodziła się 31 sierpnia 1880 w pałacu Noordeinde w Hadze i na chrzcie otrzymała imiona WILHELMINA HELENA PAULINA MARIA. Od bezpotomnej śmierci księcia Aleksandra 21 czerwca 1884 była przypuszczalną następczynią holenderskiego tronu, a po śmierci ojca 23 listopada 1890 została królową Niderlandów. Do czasu osiągnięcia pełnoletności, co nastąpiło 31 sierpnia 1898, regencją w jej imieniu sprawowała matka. Uroczysta intronizacja Wilhelminy odbyła się 6 września 1898 w Nieuwe Kerk w Amsterdamie.

4 września 1948 w Amsterdamie abdykowała na rzecz jedynej córki. Zmarła 28 listopada 1962 w pałacu Het Loo koło Apeldoorn i spoczęła w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

Małżonek Wilhelminy:

Poślubiony 7 lutego 1901 w pałacu Noordeinde w Hadze (ślub cywilny) i tego samego dnia w kościele św. Jakuba tamże (ceremonia kościelna):

HENRYK MEKLEMBURSKI

Był młodszym synem Fryderyka Franciszka II, wielkiego księcia meklemburskiego na Schwerinie (von Mecklenburg-Schwerin), i jego trzeciej żony Marii, córki Adolfa, księcia von Schwarzburg-Rudolstadt. Urodził się 19 kwietnia 1876 na zamku w Schwerinie i na chrzcie otrzymał imiona HENRYK WŁODZIMIERZ ALBRECHT ERNEST. 27 stycznia 1901 został naturalizowany w Niderlandach, a w dniu ślubu z królową został kreowany księciem Niderlandów. W tym samym roku zasiadł w holenderskiej Radzie Stanu, otrzymał również honorowe stopnie generała majora oraz kontr-

admirala. W 1904 uzyskał rangę generała lejtnanta oraz wiceadmirala, a od 1908 prezydował holenderskiemu Czerwonemu Krzyżowi. Zmarł na atak serca 3 lipca 1934 w haskim pałacu Noordeinde i został pochowany w Nowej Krypcie w Nieuwe Kerk.

Dzieci Wilhelminy (1–6):

Na mocy dekretu królewskiego z 8 lutego 1901, ogłoszonego 31 grudnia tegoż roku, przysługiwał im tytuł księżąt/księżniczek Niderlandów, Orange (Oranje)-Nassau i Meklemburgii.

- 1 PORONIENIE. Miało miejsce 9 listopada 1901 w pałacu Het Loo koło Apeldoorn.
- 2 MARTWY SYN. Urodził się 4 maja 1902 w pałacu Het Loo koło Apeldoorn.
- 3 PORONIENIE. Miało miejsce 23 lipca 1906 w pałacu Het Loo koło Apeldoorn.
- 4 JULIANA | s. 102
- 5 PORONIENIE. Miało miejsce 23 stycznia 1912.
- 6 PORONIENIE. Miało miejsce 20 października 1912 w pałacu Noordeinde w Hadze.

JULIANA

Królowa Niderlandów
1948-1980

Ojciec: HENRYK MEKLEMBURSKI | s. 100

Matka: WILHELMINA | s. 99

*

Urodziła się 30 kwietnia 1909 w pałacu Noordeinde w Hadze i na chrzcie otrzymała imiona JULIANA LUDWIKA EMMA MARIA WILHELMINA i od dnia narodzin była przypuszczalną sukcesorką holenderskiego tronu. Po osiągnięciu pełnoletniości 30 kwietnia 1927 weszła w skład Rady Stanu, a w 1934 objęła prezydencję holenderskiego Czerwonego Krzyża, które złożyła po swojej akcesji w 1948. W dzień ślubu uzyskała tytuł księżnej zur Lippe-Biesterfeld, a od 14 października do 1 grudnia 1947 i od 14 maja do 30 sierpnia 1948 sprawowała regencję w imieniu matki. Po jej abdykacji 4 września 1948 została królową Niderlandów; intronizacja Juliany odbyła się 6 września 1948 w amsterdamskim Nieuwe Kerk.

30 kwietnia 1980 w pałacu królewskim w Amsterdamie abdykowała na rzecz najstarszej córki. Zmarła na zapalenie płuc 20 marca 2004 w pałacu Soestdijk pod Utrechtem i została pochowana w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

Małżonek Juliany:

Poślubiony 7 stycznia 1937 w ratuszu miejskim w Hadze (ślub cywilny) i tego samego dnia w kościele pw. św. Jakuba tamże (ceremonia kościelna):

BERNARD ZUR LIPPE-BIESTERFELD

Był synem Bernarda, hrabiego zur Lippe-Biesterfeld, i jego żony Armgardy, córki Aschwina, barona von Sierstorpf-Cramm, kreowanej hrabiną von Biesterfeld. Urodził się on 29 czerwca 1911 w Jenie i na chrzcie otrzymał imiona BERNARD LEOPOLD FRYDERYK EBERHARD JULIUSZ KURT KAROL GOTFRYD PIOTR. 24 lutego 1916 uzyskał od głowy rodu Lippe tytuł księcia zur Lippe-Biesterfeld.

27 listopada 1936 został naturalizowany w Niderlandach, a w dniu zaślubin z następczynią tronu otrzymał tytuł księcia Niderlandów; w tym samym roku zasiadł także w holenderskiej Radzie Stanu. W 1942 otrzymał honorowe stopnie generała majora sił lądowych i kontradmirała, w roku następnym awansował na generała porucznika sił lądowych oraz wiceadmirała, a w 1948 został generałem sił lądowych, admirałem porucznikiem marynarki oraz generałem sił powietrznych Królestwa Niderlandów. Był ponadto generalnym inspektorem marynarki (1946–70), generalnym inspektorem sił powietrznych (1953–70), a od 1970 generalnym inspektorem holenderskich sił zbrojnych. W 1976, z uwagi na udział w głośnym skandalu koncernu lotniczego Lockheed, musiał zrezygnować z pełnionych urzędów. Zmarł 1 grudnia 2004 w klinice uniwersyteckiej w Utrechcie i spoczął w Nowej Krypcie pod chórem Nieuwe Kerk w Delft.

Córki Juliany (1–4):

Na mocy królewskiego dekretu z 8 stycznia 1937, ogłoszonego w dniu 26 października 1937, przysługuje im tytuł książąt/księżniczek Niderlandów, Orange (Oranje)-Nassau i zur Lippe-Biesterfeld.

1 BEATRYCZE | s. 107

2 I R E N A EMMA ELŻBIETA. Urodziła się 5 sierpnia 1939 w pałacu Soestdijk koło Utrechtu. Jej mężem został 29 kwietnia 1964 w Kaplicy Borghese w bazylice Santa Maria Maggiore w Rzymie (bez zgody holenderskiego parlamentu, co wykluczyło ją oraz jej potomstwo z sukcesji tronu) K a r o l H u g o Ksawery Maria Sykstus Ludwik Robert Jan Jerzy Benedykt Michał, książę Bourbon-Parma, książę Asturii i San Jaime (1957), książę Madrytu i karlistowski pretendent do tronu Hiszpanii (od 1964, zrzekł się roszczeń w 1979, w 2003 ponownie je podjął i tytułował się hrabią de Montemolin), głowa Parmeńskiej Rodziny Książęcej (1977) (ur. Paryż 8.04.1930, zm. Barcelona 18.8.2010), syn Ksawerego, księcia Bourbon-Parma, hrabiego de Molina, karlistowskiego pretendenta do tronu Hiszpanii (Franciszek Ksawery I), i jego żony Magdaleny, córki Jerzego de Bourbon-Busset, hrabiego de Lignières. Dochowali się czwórki dzieci; ich mariaż zakończył rozwód, orzeczony 26 maja 1981 w Utrechcie i zarejestrowanym następnego dnia w Hadze.

3 MAŁGORZATA FRANCISZKA. Urodziła się 19 stycznia 1943 w szpitalu publicznym (Civic Hospital) w Ottawie (Kanada). Jej mężem został 10 stycznia 1967 w ratuszu miejskim w Hadze (ślub cywilny) i w tym samym dniu w kościele św. Jakuba także Piotr van Vollenhoven (ur. Schiedam 30.04.1939), syn Piotra van Vollenhovena oraz jego żony Jakoby Gijsberty Stuyling de Lange. Od 1987 Małgorzata przewodniczy holenderskiemu Czerwonemu Krzyżowi, należy także do Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca.

Potomstwo Małgorzaty (A–D):

Zgodnie z królewskim dekretem z 2 stycznia 1967 przysługują mu tytuły księżąt/księżniczek Orange (Oranje)-Nassau van Vollenhoven, oraz prawa sukcesyjne, które jednak nie podlegają dziedziczeniu.

A MAURYCY WILHELM PIOTR HENRYK VAN VOLLENHOVEN. Urodził się 17 kwietnia 1968 w Utrechcie. Jego żoną została 29 maja 1998 w pałacu Het Loo koło Apeldoorn (ślub cywilny) i 30 maja tego roku w kościele w Apeldoorn MARIA HELENA ANGELA (MARILENA) VAN DEN BROEK (ur. Dieren 4.02.1970), córka Hansa van den Broek, ministra spraw zagranicznych Niderlandów w latach 1982–93, oraz jego żony Josee van Schendel.

Potomstwo Maurycego (I–III):

Na mocy królewskiego dekretu z 26 maja 1998 przysługuje im nazwisko van Lippe-Biesterfeld van Vollenhoven.

I ANASTAZJA MAŁGORZATA JÓZEFINA ANNA VAN LIPPE-BIESTERFELD VAN VOLLENHOVEN (ur. Amsterdam 15.04.2001).

II ŁUKASZ MAURYCY PIOTR HENRYK VAN LIPPE-BIESTERFELD VAN VOLLENHOVEN (ur. Amsterdam 26.10.2002).

III FELICJA JULIANA BENEDYKTA BARBARA VAN LIPPE-BIESTERFELD VAN VOLLENHOVEN (ur. Amsterdam 31.05.2005).

B BERNARD ŁUKASZ EMANUEL VAN VOLLENHOVEN. Urodził się 25 grudnia 1969 w Nimwegen. Jego żoną została 6 lipca 2000 w Paus Huize w Utrechcie (ślub cywilny) i dwa dni później w katedrze utrechckiej ANETA SEKRÈVE (ur. Haga 18.04.1972), córka Ulryka Sekrève oraz Jolandy de Haan.

Potomstwo Bernarda (I–III):

Na mocy królewskiego dekretu z 5 lipca 2000 przysługuje im nazwisko van Vollenhoven.

- I I Z A B E L A L I L Y J U L I A N A V A N V O L L E N H O V E N (ur. Amsterdam 14.05.2002).
  - II S A M U E L B E R N A R D L U D W I K V A N V O L L E N H O V E N (ur. Amsterdam 25.05.2004).
  - III B E N J A M I N P I O T R F L O R I S V A N V O L L E N H O V E N (ur. Amsterdam 12.03.2008).
- C P I O T R C H R Y S T I A N M I C H A Ł V A N V O L L E N H O V E N. Urodził się 22 marca 1972 w Nimwegen. Jego żoną została 25 sierpnia 2005 w pałacu Het Loo koło Apeldoorn (ślub cywilny) i 27 sierpnia tego roku w kościele św. Hieronima w Noordwijk (bez zgody parlamentu, co automatycznie wykluczyło Piotra Chrystiana z sukcesji) A N I T A T E O D O R A V A N E I J K (ur. Neuchâtel, Szwajcaria 27 X 1969), córka Leonarda Antoniusza van Eijk oraz jego żony J.C.M. van Steens.
- Dzieci Piotra Chrystiana (I–II):
- Nie posiadają praw dynastycznych.*
- I E M M A F R A N C I S Z K A K A T A R Z Y N A V A N V O L L E N H O V E N (ur. Amsterdam 28.11.2006).
  - II P I O T R A N T O N I M A U R Y C Y E R Y K V A N V O L L E N H O V E N (ur. Haga 19.11.2008).
- D F L O R I S F R Y D E R Y K M A R C I N V A N V O L L E N H O V E N. Urodził się 10 kwietnia 1975 w Nimwegen. Jego żoną została 20 października 2005 w ratuszu miejskim w Naarden (ślub cywilny) i 22 października tego roku w kościele w Naarden (bez zgody parlamentu, co wykluczyło Florisa z holenderskiej linii sukcesji) A I M É E L E O N I A A L L G U N D A M A R I A S H Ö N G E N (ur. Amsterdam 18.10.1977), córka Hansa Söhngena i jego żony Eleonory Stammeijer.
- Potomstwo Florisa (I–III):
- Nie posiada praw dynastycznych.*
- I M A G A L I M A Ł G O R Z A T A E L E O N O R A V A N V O L L E N H O V E N (ur. Amsterdam 9.10.2007).
  - II E L I A N A Z O F I A K A R O L I N A V A N V O L L E N H O V E N (ur. Amsterdam 5.07.2009).
  - III W I L H E L M J A N J O A H N N E S P I O T R F L O R I S V A N V O L L E N H O V E N (ur. Haga 1.07.2013).

- 4 MARIA KRYSZYNA. Urodziła się 18 lutego 1947 w pałacu Soestdijk pod Utrechtem. Jej mężem został (poślubiony bez zgody parlamentu, przez co utraciła swoje prawa dynastyczne) 28 czerwca 1975 w ratuszu miejskim w Baarn (ślub cywilny) i w tym samym dniu w katedrze w Utrechcie Jerzy (Jorge) Pérez y Guillermo (ur. Hawana, Kuba 1.08.1946), syn Fryderyka Gilberta Pérez Castillo oraz jego żony Edenii Mercedes Guillermo y Marrero, z którym ma potomstwo, nie posiadające praw dynastycznych w Niderlandach, posługujące się nazwiskiem Guillermo. Małżeństwo księżniczki Krystyny i Jorge Guillermo zakończyło się rozwodem, orzeczonym 31 marca 1995 w Hadze i zarejestrowanym 25 kwietnia 1996 tamże.

BEATRYCZE

Królowa Niderlandów
1980-2013

Ojciec: BERNARD ZUR LIPPE-BIESTERFELD | s. 103

Matka: KRÓLOWA JULIANA | s. 102

Siostry: BIOGR. JULIANY

*

Urodziła się 31 stycznia 1938 w pałacu Soestdijk pod Utrechtem i na chrzcie otrzymała imiona BEATRYCZE WILHELMINA ARMGARDA. Od wstąpienia matki na tron Niderlandów 4 września 1948 była przypuszczalną następczynią tronu. Po osiągnięciu pełnoletności 31 stycznia 1956 zasiadła w Radzie Stanu. Po abdykacji Juliany 30 kwietnia 1980 wstąpiła na tron i tego samego dnia została intro nizowana w Nieuwe Kerk w Amsterdamie.

28 stycznia 2013 co oficjalnie obwieszczono, iż zamierza abdykować na rzecz najstarszego syna, co nastąpiło dnia 30 kwietnia 2013 w Amsterdamie.

Małżonek Beatrycze:

Poślubiony 10 marca 1966 w ratuszu miejskim w Amsterdamie (ślub cywilny) i tego samego dnia w Westkerk tamże (ceremonia kościelna):

KLAUS VON AMSBERG

Był on synem Klause, junkra von Amsberg, oraz jego żony Gösty, córki Jerzego, barona von dem Bussche-Haddenhausen. Urodził się 6 września 1926 w rezydencji Dötzingen w Hitzacker i na chrzcie otrzymał imiona KLAUS JERZY WILHELM OTTO FRYDERYK GERT. 10 grudnia 1965 został naturalizowany w Niderlandach, a w dniu zaślubin otrzymał tytuł księcia Niderlandów. W 1967 zasiadł w holenderskiej Radzie Stanu. Zmarł 6 października 2002 w klinice uniwersyteckiej w Amsterdamie i spoczął w Nowej Krypcie w Nieuwe Kerk w Delft.

Synowie Beatrycze (1–3):

Na mocy królewskiego dekretu z 16 lutego 1966 przysługuje im tytuł książąt Niderlandów i Orange (Oranje)-Nassau, junkrów van Amsberg.

1 WILHELM ALEKSANDER | s. 112

2 J A N F R I S O BERNARD CHRYSYAN DAWID. Urodził się 25 września 1968 w klinice uniwersyteckiej w Utrechcie. Z racji na zawarte bez zgody parlamentu małżeństwo, w 2004 utracił prawa dynastyczne i zgodnie z królewskim dekretem z 19 marca tego roku otrzymał osobisty tytuł księcia van Orange (Oranje)-Nassau oraz dziedziczny tytuł hrabiego van Orange (Oranje)-Nassau, junkra van Amsberg. 17 lutego 2012 podczas wakacji w Lech am Arlberg w austriackich Alpach został przysypany lawiną i doznał poważnego urazu głowy. Zmarł nie odzyskawszy przytomności 12 sierpnia 2013 w pałacu Huis ten Bosch pod Hagą i spoczął na cmentarzu Nederlands Hervormde Begräafplaats Hoge Vuurseweg w parku zamkowym Drakesteijn. Żoną Jana Friso została 24 kwietnia 2004 w ratuszu miejskim w Delft (ślub cywilny) i tego samego dnia w Oude Kerk tamże: M A B E L MARTYNA LOS, córka Henryka Korneliusza Los i jego żony Florencji Kooman. Urodziła się 11 lipca 1968 w Pijnacker.

Córki Jana Friso (A–B):

Na mocy królewskiego dekretu z 19 marca 2004 przysługuje im tytuł hrabianek van Oranje-Nassau, junkrów van Amsberg, nie posiadają praw dynastycznych.

A E M M A L U A N A NINETTE ZOFIA VAN ORANJE-NASSAU VAN AMSBERG. Urodziła się 26 marca 2005 w Londynie.

B J O A N N A ZARIA NICOLINE MILOU VAN ORANJE-NASSAU VAN AMSBERG. Urodziła się 18 czerwca 2006 w Londynie.

3 K O N S T A N T Y N KRZYSZTOF FRYDERYK ASCHWIN. Urodził się 11 października 1969 w klinice uniwersyteckiej w Utrechcie. Jego żoną została 17 maja 2001 w Starym Ratuszu na Javastraat w Hadze (ślub cywilny) i 19 maja tegoż roku w kościele pw. św. Jakuba tamże:

P E T R A L A U R E N T Y N A BRINKHORST, córka Laurencjusza Jana Brinkhorst, byłego ministra gospodarki, oraz Jantien Heringa. Urodziła się 25 maja 1966 w Lejdzie.

Dzieci Konstancy (1–3):

Zgodnie z królewskim dekretem z 11 maja 2001 przysługuje im tytuł hrabiów/hrabianek van Orange (Oranje)-Nassau, junkrów van Amsberg.

- A E L O I Z A Z O F I A B E A T R Y C Z E L A U R E N C J A V A N O R A N J E - N A S S A U V A N A M S B E R G. Urodziła się 8 czerwca 2002 w klinice uniwersyteckiej Bronovo w Hadze.
- B K L A U S K A Z I M I E R Z B E R N A R D M A R I U S Z M A K S V A N O R A N J E - N A S S A U V A N A M S B E R G. Urodził się 21 marca 2004 w haskiej klinice uniwersyteckiej Bronovo.
- C L E O N O R A M A R I A I R E N A H E N R Y K A V A N O R A N J E - N A S S A U V A N A M S B E R G. Urodziła się 5 czerwca 2006 w haskiej klinice uniwersyteckiej Bronovo.

WILHELM
ALEKSANDER

Król Niderlandów
od 2013

Ojciec: KLAUS VON AMSBERG | s. 109

Matka: KRÓLOWA BEATRYCZE | s. 108

Bracia: BIOGR. BEATRYCZE

*

Urodził się 27 kwietnia 1967 w klinice uniwersyteckiej w Utrechcie i na chrzcie otrzymał imiona WILHELM ALEKSANDER KLAUS JERZY FERDYNAND. Akcesja matki 30 kwietnia 1980 uczyniła go następcą holenderskiego tronu z tytułem księcia Oranii (Orange/Oranje). Od 27 kwietnia 1985 zasiadał w Radzie Stanu. Po abdykacji matki 30 kwietnia 2013 został królem Niderlandów, intronizacja odbyła się tegoż dnia w amsterdamskim Nieuwe Kerk.

Małżonka Wilhelma Aleksandra:

Poślubiona 2 lutego 2002 w Beurs van Berlange w Amsterdamie (ślub cywilny) i tego samego dnia w Nieuwe Kerk tamże:

MAXIMA ZORREGUIETA STEFANINI

Jest córką Jorge Horacego Zorreguieta Stefanini i jego żony Marii del Carmen Cerruti Carricart. Na świat przyszła 17 maja 1971 w Buenos Aires. Królewskim dekretem z 25 stycznia 2002 została kreowana księżną Niderlandów, van Oranje-Nassau.

Córki Wilhelma Aleksandra (1–3):

- 1 KATARZYNA AMALIA BEATRYCZE KARMEN WIKTORIA. Na świat przyszła 7 grudnia 2003 w klinice uniwersyteckiej Bronovo w Hadze, a po akcesji ojca 30 kwietnia 2013 została następczynią tronu Niderlandów, księżną Oranii (Orange/Oranje).
- 2 ALEKSJA JULIANA MARCELA LAURENTYNA. Urodziła się ona 26 czerwca 2005 w haskiej klinice uniwersyteckiej Bronovo.
- 3 ARIANA WILHELMINA MAKSIMA INES. Urodziła się 10 kwietnia 2007 w klinice uniwersyteckiej Bronovo.

*

KOLEJNOŚĆ SUKCESJI TRONU KRÓLESTWA NIDERLANDÓW:

- 1 KATARZYNA AMALIA, księżna Oranii (ur. 2003), córka Wilhelma Aleksandra;
- 2 ALEKSJA (ur. 2005), córka Wilhelma Aleksandra;
- 3 ARIANA (ur. 2007), córka Wilhelma Aleksandra;
- 4 KONSTANTYN (ur. 1969), brat Wilhelma Aleksandra;
- 5 ELOIZA (ur. 2002), córka Konstantyna;
- 6 KLAUS KAZIMIERZ (ur. 2004), syn Konstantyna;
- 7 LEONORA (ur. 2006), córka Konstantyna;
- 8 MAŁGORZATA (ur. 1943), siostra królowej Beatrycze;
- 9 MAURYCY VAN VOLLENHOVEN (ur. 1968), syn Małgorzaty;
- 10 BERNARD VAN VOLLENHOVEN (ur. 1969), syn Małgorzaty.

